

Пропозиції Пенсійного фонду України
до проєкту Закону України “Про внесення змін до пункту 8 Прикінцевих
положень Закону України “Про Державний бюджет України на 2023 рік” щодо
забезпечення індексації пенсійних виплат”, внесеного народними депутатами
України Тимошенко Ю. В. та іншими
реєстраційний номер 8382 від 25 січня 2023 року

1. Пенсійний фонд України повідомляє про наявність зауважень до законопроєкту.

2. Законопроєктом пропонується виключити із пункту 8 розділу “Прикінцеві положення” Закону України “Про Державний бюджет України на 2023 рік” норми, якими передбачено, що розміри пенсій індексуються у порядку, на умовах та у строки, що визначені Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до підпункту 2 пункту 22 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України в умовах воєнного стану Кабінет Міністрів України може приймати рішення, зокрема, щодо порядку застосування і розмірів державних соціальних стандартів та гарантій, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та фондів загальнообов’язкового державного соціального і пенсійного страхування.

Проведення у 2023 році згідно із законодавчими нормами індексації пенсійних виплат та автоматичного перерахунку пенсій працюючим пенсіонерам потребуватиме додаткових асигнувань з Державного бюджету України.

Разом з тим Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) у своєму Рішенні від 15 жовтня 2013 року у справі “Савіцкас та інші проти Литви” зазначив: “Вислів “коли економічна і фінансова ситуація в державі значно погіршується”, що міститься в пункті 3 статті 11 Закону про суди, повинен бути витлумачений так, що у зв’язку з фундаментальними змінами економічної та фінансової ситуації в державі через особливі обставини (економічна криза, стихійні лиха тощо) в державі виникає надзвичайно складна економічна і фінансова ситуація. У такому разі з об’єктивних причин може бути нестача ресурсів для здійснення функцій держави та задоволення суспільних потреб, у тому числі гарантування матеріально-фінансових потреб судів. За таких обставин законодавець може змінити правове регулювання, що встановлює рівень заробітної плати для різних осіб, і ввести правове регулювання по заробітній платі, яка є менш сприятливою, якщо це необхідно для забезпечення життєво важливих інтересів суспільства і держави, а також захисту інших конституційних цінностей. Проте навіть у такому разі законодавець повинен підтримувати баланс між правами і законними інтересами тих осіб, до яких застосовуються менш сприятливі законодавчі акти, й інтересами суспільства та держави, тобто влада повинна звернути увагу на вимоги принципу пропорційності.”

Капінус Євгеній Валерійович

КНЕДП - ІДД ДПС

EAF41942DEC3757FD13CB2F9E0CCDECFCA755E61F4925862DEFB56DA4FE00B00

01.02.2023

Пенсійний фонд України

01.02.2023 2800-0602-3/5372

Аналогічні правові позиції ЄСПЛ неодноразово висловлював у рішеннях від 09 жовтня 1979 року у справі “Ейрі проти Ірландії” та від 12 жовтня 2004 року у справі “Кйартан Асмундсон проти Ісландії”, які зводилися до того, що реалізація соціальних та економічних прав здебільшого залежить від ситуації, особливо фінансової, яка склалася в державі.

Межі свободи розсуду держави, зокрема, будуть широкими тоді, коли, наприклад, закони буде ухвалено у контексті зміни політичного та економічного режиму (*Valkov and Others v. Bulgaria*, п. 91); ухвалення державної політики щодо захисту державного бюджету (*N.K.M. v. Hungary*, п.п. 49 та 61); перерозподілу коштів (*Savickas and Others v. Lithuania* (ухв.)); або в контексті заходів жорсткої економії, спричинених серйозною економічною кризою (*Koufaki and Adedy v. Greece* (ухв.), п.п. 37 та 39; та *Da Conceigao Mateus and Santos Januario v. Portugal* (ухв.), п. 22; *Da Silva Carvalho Rico v. Portugal* (ухв.), п. 37).

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

Євгеній КАПІНУС